

Kgang e ka ga Tshilidzi Marwala.

Ke Moitseanape wa Saense ya Dikhomphiutha le
Moenjeneri wa Mekhenikale mo Aforikaborwa.

E ke kgang ya ka moo Tshilidzi yo o tswang kwa
Duthuni a nnileng moitseanape wa
boditšhabatšhaba wa Saense le Thekenoloji.

Tshilidzi Maralwa o belegetswe kwa motsegaeng wa Duthuni, kwa Limpopo. O godile a na le batsadi ba gagwe le kokoagwe, e bong Tshianeone.

Koko Tshianeone o ne a dira dinkgo tse dintle ka letsopa. Sebopego sa dinkgo tsa gagwe tsa segologolo se ne se latela boenjeneri ba tlhago.

Boenjenere ke saense ya go bopa le go dira dilo, jaaka metšhini le dikago.

Koko Tshiane o ne a itse boenjeneri jwa go dira dinkgo tsa segologolo ka letsopa.

Tshilidzi o ne a rata go ela tlhoko kokoagwe fa a dira dinkgo, mme a mo thuse.

O ne a simolola ka go dira sediko se se papetla e le botlase jwa nkgo.

O ne a bopa matlhakore a a kgolokwe a nkgo ka letsopa le lentsinyana.

Kokoagwe o ne a omisa dinkgo mo letsatsing mme morago a di tsenye mo molelong.

Molelo o ne o siametse go ka besa letsopa.

Go besa letsopa ka thempereišha e e bolelo thata go omisa metsi otlhe a a mo letsopeng. Seo se dira letsopa le nne thata tota.

Dinkgo tsa ga kokoagwe di ne di le thata mme di nna sebaka se se leele.

Go rata Saense le Boenjenere ga ga Tshilidzi go ne go tswa gape mo go rraagwe.

Rre Marwala e ne e le morutabana wa Dipalo mo sekolong se se gaufi.

Pele a ithuta ka katiso kwa sekolong, Tshilidzi o ithutile go atisa dipalo ka go buisa dibuka tsa ga rraagwe.

Tshilidzi e ne e le maratagoitse dilo. Mo bosigong o ne a tla tsaya totšhe ya ga rraagwe mme a e bonese mo lefaufaung go bona losi la lona.

Fa a fetsa sekolo se se potlana, Tshilidzi o ne a tswa mo motsaneng waabo, a ya go tsena sekolo sa hosetele mo toropong e kgolo ya Shayandima.

Hosetele e ne e itumedisa gonne o kopane le batho ba bantšhwa. O ne a tlwaela go nna le batho ba ba farologaneng.

Tshilidzi o ne a fudugela kwa sekolong se segolo sa Mbilwi.

O ne a kgatlhiwa ke barutabana ba Dipalo le Saense. Ba mo rotloeditse go ithuta le go dira ka natla.

Mo ngwageng wa gagwe wa bofelo wa sekolo Tshilidzi o ne a fena kgaisano ya 'National Youth Science Olympiad'.

O fentse leeto la go tsenela 'London International Youth Science Forum' kwa England.

Tshilidzi o ithutile Boenjeneri ba Mekhenekale kwa Yunibesithing ya Pretoria'.

A tswelela go ithuta kwa Yunibesithing ya Cambridge.

Tshilidzi o ne a kgatlhegela go itse gore thekenoloji e ka fetola matshelo a rona jang. O ithutile Saense ya Dikhomphiutha kwa England.

Morago a tswelela go ithutela Thekenoloji le Boenjeneri kwa Amerika.

Morago ga go ithuta dingwaga, Tshilidzi a nagana go tlisa kitso ya gagwe gae, mo Aforikaborwa.

O ne a simolola tiro jaaka motlhami wa mafaratlhatlha a khomphiutha, a dira mo tokafalong ya thekenoloji.

Tokafalo ya thekenoloji ke fa metšhini e dira ditiro tse di batlang botlhale ba motho.

Tshilidzi o ne a tlhama lenaneo la mafaratlhatlha gore khomphiutha e kgone go utlwa tatso le monkgo!

Gompieno, Tshilidzi ke moitseanape wa boditšhabatšhaba wa Boenjeneri jwa Mekhenikale le Saense ya Dikhomphiutha.

Moporofesara Marwala ga jaana o dira ditsela tsa go dira gore dikhomphiutha di dire ditiro di le dintsi tsa batho.

Jaaka sekao, tokafalo ya thekenoloji e ka thusa batho kwa dibankeng, maokelo, le dikolo.

Tiro ya Tshilidzi e lebeletse gore Thekenoloji e ka thusa jang go tihola ditiro le go re thusa botlhe go tshela botshelo jo bo botoka.

O na le seabe mo kitsong ka ga Saense le Thekenoloji.

Botshelo ba gagwe bo bontsha botlhokwa jwa thuto, botlhokwa jwa go nna maratagoitse, le botlhokwa jwa go dira ka natla.

—Dipotso

1. Ke batho bafe ba ba rotloeditseng Tshilidzi go nna moitseanape wa saense? Ke goreng o rialo?
2. Tshilidzi o ithutile eng kwa sekolong sa hosetele?
3. 'Saense ya Dikhomphiutha' ke eng? Batlisisa ka serutwa se.
4. Baenjeneri ba Mekhenekale ba dira eng? Batlisisa ka ditiro tsa bona.
5. Ke goreng tiro ya koko Tshianeo ya go dira dipitsa tsa setso tsa mmopa di tsewa jaaka boenjeniri?
6. Tlhalosa gore Saense le Thekenoloji di thusa jang go tlhola ditiro le go tokafatsa botshelo jwa botlhe?
7. Batla tshedimosetso e ntsi ya gore bokgoni jwa dikhomphiutha jwa go dira se se tsewang jaaka botlhale jwa motho (AI) ke ka ga eng.

—Dibuka tse di mo motseletseng o

- Andile Mji
- Asnath Mahapa
- Bongani Mayosi
- Charlotte Maxeke
- Mmantsane Moche Diale
- Mulalo Doyoyo
- Tebello Nyokong
- Tshilidzi Marwala

Kanelo e tshamilwe le go kwalwa ka Tshivenda ka 2020 jaaka e le karolo ya porojeke ya didiriswa tsa go buisa ya Zenex Ulwazi Lwethu.